Павлодар қаласындағы өңірлік Орхус орталығының өзара түсіністігі және дамуы туралы МЕМОРАНДУМ

Осы Өзара түсіністік туралы Меморандум (бұдан әрі – Меморандум) бұдан әрі «Тараптар» деп аталатын Қазақстан Республикасының экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі (бұдан әрі – Министрлік), Павлодар облысының әкімдігі (бұдан әрі - Әкімдік) және «ЭКОМ» қоғамдық бірлестігі арасында жасалды.

Тараптар 1998 жылы қабылданған ақпаратқа қол жеткізу, шешімдер қабылдау процесіне жұртшылықтың қатысуы және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу туралы Конвенцияның (бұдан әрі – Орхус конвенциясы) ережелерін қолдану шекарасын кеңейту қажеттілігін негізге ала отырып),

Орхус конвенциясының негізгі ережелерін жүзеге асыру үшін серіктестік және ынтымақтастық негіздерін нығайтуға ниет білдіре отырып,

әрбір адамның өзінің денсаулығы мен әл-ауқаты үшін қолайлы қоршаған ортада өмір сүруге құқығы бар екенін мойындай отырып және әрбір адам қазіргі және болашақ ұрпақтың игілігі үшін қоршаған ортаны жеке де, басқалармен бірге де қорғауға және жақсартуға міндетті екенін мойындай отырып,

осы құқықты қорғау және осы міндетті орындау мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында Азаматтарға ақпаратқа қол жеткізуге, шешімдер қабылдау процесіне қатысу құқықтарын іске асыруға және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізуге қажетті көмек көрсетілуі мүмкін екенін мойындай отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1. Меморандум мақсаты

Н Осы Меморандум Тараптардың Павлодар қаласында Өңірлік Орхус орталығының (бұдан әрі – Орхус орталығы) қызметін ұйымдастырудың негізгі тәсілдерін келісу, сондай-ақ оның негізінде Орхус конвенциясының ережелерін Павлодар облысының аумағында кейіннен бірлесіп іске асыру мақсатында жасалды.

2. Орхус орталығы қызметінің мақсаты

Орхус орталығы Орхус конвенциясының және Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес қоғамдық құқықтарды бұзатын шешімдерге шағымдану бойынша жұртшылық өкілдері үшін тиімді мүмкіндіктерді дамытуды қамтамасыз етуі тиіс.

Орхус орталығы экологиялық ақпаратқа қоғамдық қолжетімділікті дамытуды, оның ішінде оны электронды форматқа ауыстыру және Интернетте орналастыру, Павлодар облысының аумағында қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша шешімдер қабылдауға жұртшылықтың қатысуы арқылы қамтамасыз етуге тиіс.

Орхус орталығы сонымен қатар экологиялық істерде ашықтықтың қоғамдық атмосферасын құруға және сол арқылы жалпы демократияландыруға және елдегі тиімді мемлекеттік басқаруға үлес қосуы керек.

Орхус орталығы Орхус конвенциясының ережелері мен нормаларының орындалуын қамтамасыз етуге, оның принциптерін Қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқаруға енгізуге және Павлодар облысының аумағында жұртшылықтың экологиялық құқықтарын қорғау жүйесін дамытуға бағытталған шаралар мен іс-қимылдар жоспарларын әзірлеу және іске асыру жөніндегі қызметке жәрдемдесуге тиіс.

3. Міндеттері мен функциялары

Орхус орталығы келесі міндеттерді жүзеге асыруы тиіс:

- Павлодар облысының аумағында экологиялық саясат және оны іске асыру саласында орталық, жергілікті мемлекеттік органдар мен үкіметтік емес ұйымдар арасында байланыстырушы буын ретінде қызмет ету;
- ұлттық, шетелдік және халықаралық ҮЕҰ арасында экологиялық ұйымдар мен олардың әлеуетті серіктестері арасындағы ынтымақтастықты ілгерілету;
- экологиялық ҮЕҰ өзара іс-қимылы үшін платформа құру үшін негіз ретінде қызмет ету;
- үкіметтік емес экологиялық ұйымдарды және басқа да мүдделі тұлғаларды мемлекеттік органдар ұсынған қолда бар әдебиеттерді, экологиялық ақпаратты және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша өзге де қызметтерді тегін пайдалану мүмкіндіктерімен қамтамасыз ету;
- экологиялық ақпаратты дәстүрлі және заманауи ақпараттандыру құралдарын белсенді пайдалана отырып, көпшілікке қолжетімді ету;
- экологиялық мәселелерді қоғамдық талқылауға ықпал ету және сол арқылы қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша шешімдер қабылдауда қоғамның қатысуын дамытуды қамтамасыз ету;
- мемлекеттік органдар, қоғамдық ұйымдар, ғылыми және сараптамалық ұйымдар, бизнес-сектор және басқа да мүдделі ұйымдар мен тұлғалардың өкілдері үшін қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша өзара іс-қимыл жасау үшін алаң ұсыну;
- Орхус конвенциясына байланысты мәселелер бойынша үкіметтік емес ұйымдар мен азаматтарға ақпараттық, кеңестік және әдістемелік көмек көрсету және қоршаған ортаға қатысты мәселелер бойынша сот әділдігіне қол жеткізу бойынша қоғамға ақпаратты жеткізу деңгейін арттыру.

Орхус Орталығына, оның жабдықтарына көрсетілетін қызметтерді қоса алғанда, оның қызметтеріне еркін және тең қолжетімділік жеке тұлғаларды, үкіметтік емес ұйымдарды, мемлекеттік органдар мен халықаралық ұйымдарды қоса алғанда, кез келген мүдделі тарапқа берілуге тиіс.

4. Орхус орталығы қызметінің негізгі принциптері

Тараптар құратын Орхус орталығының қызметі мынадай негіз қалаушы қағидаттарға негізделетін болады:

- Орхус конвенциясының қағидаларын ұстану;
- жұртшылықтың өзінің иелігіндегі экологиялық ақпаратқа тегін қол жеткізуін қамтамасыз ету;
- көпшілікке арналған кеңсенің қолжетімділігі;
- Меморандум Тараптары, сондай-ақ жұртшылық алдында есеп беру.

5. Орхус орталығының қызметін ұйымдастыру

Орхус орталығының күнделікті қызметін менеджер, штаттық персонал, еріктілер және тартылған мамандар жүзеге асырады. Орхус орталығының менеджері мен штаттық қызметкерлерін жалдауды осы Меморандумға қол қойған ҮЕҰ жүзеге асырады.

6. Консультативтік Кеңес

Павлодар қаласындағы Орхус орталығының қызметін дамыту және үйлестіру үшін Тараптар алқалық негізде тең дауыс құқығы бар 5 мүшеден тұратын консультативтік кеңес құрады. Осы Өзара түсіністік туралы Меморандумның тараптары кеңеске бір өкілден тағайындайды. Консультативтік Кеңестің қосымша мүшелерін мемлекеттік органдар мен ұйымдар; үкіметтік емес ұйымдар, ғылыми немесе білім беру мекемелері ұсынады.

Консультативтік кеңес, басқалармен қатар, келесі міндеттерді орындауы керек:

- Орхус орталығының ережесі мен логотипін, сондай-ақ оның қызметінің жыл сайынғы жоспарын әзірлеу және бекіту;

- Орхус орталығының жыл сайынғы қызмет жоспарын жүзеге асыру;
- Орхус орталығы мен Министрлік және басқа да қатысушылар, мысалы ҮЕҰ, аймақтық және халықаралық мекемелер арасында ақпарат алмасу;
- Орхус орталығының қызметіне ғалымдарды, мемлекеттік органдардың, ҮЕҰ, жеке бизнес, бұқаралық ақпарат құралдары мен басқа да мүдделі ұйымдар мен жеке тұлғаларды тарту;
- Орхус орталығының қызметін жарнамалау.

7. Меморандум Тараптарының Жауапкершілігі

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі тарапынан Павлодар қаласындағы өңірлік Орхус орталығына құзыреті шегінде және Қазақстан Республикасының ұлттық заңнамасына сәйкес өтеусіз негізде ұсынылатын болады:

Келесі экологиялық ақпаратқа қол жеткізу:

қоршаған ортаның жай-күйі туралы ұлттық баяндамалар;

қоршаған ортаны қорғау және оларды қаржыландыру бойынша Министрлік шеңберінде жоспарланатын және іске асырылатын іс-шаралар туралы ақпарат;

қоршаған ортаға әсерді бағалау және Министрлігінде мемлекеттік экологиялық сараптамадан өтетін Ертіс бассейніндегі жоспарланып отырған шаруашылық қызметінің жобалары бойынша шешімдер қабылдауға жұртшылықтың қатысуы материалдары;

Министрлік әзірлейтін жұртшылықтың оларды талқылауға қатысуын көздейтін нормативтік құқықтық актілердің және бағдарламалық құжаттардың, қоршаған ортаны қорғау саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің, стратегиялық, бағдарламалық құжаттардың және халықаралық шарттардың мәтіндері;

Орхус конвенциясын, сондай-ақ Министрлігінің құзыретіне жататын және қоғамдық талқылау үшін ұсынылатын басқа да табиғат қорғау конвенцияларын жүзеге асыру жөніндегі ұлттық баяндамалардың жобалары;

Министрліктің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті Павлодар облысы экология департаментінің қоршаған ортаны қорғау саласындағы бақылау-инспекциялық және құқық қолдану қызметінің нәтижелері бойынша жыл сайынғы есептер;

Қазақстанның Орхус конвенциясының ластауыштарды тіркеу және көшіру хаттамасына қатысуы және Орхус конвенциясының принциптерін қолдану жөніндегі Алматы басшылығының халықаралық форумдарда жүзеге асырылуы туралы ақпарат.

Павлодар облысы әкімдігі тарапынан Павлодар қаласындағы өңірлік Орхус орталығына өтеусіз негізде ұсынылады:

құзыреті шегінде мемлекеттік экологиялық сараптама материалдары;

қоршаған ортаны қозғайтын, әзірленетін өңірлік бағдарламалар туралы ақпарат.

«ЭКОМ» ҚБ тарапынан мыналар қамтамасыз етіледі:

Орхус орталығының менеджері үшін жұмыс орнын ұсыну, соның ішінде менеджерді қажет ұйымдастыру техникамен (компьютер, принтер, сканер) қамтамасыз ету;

Орхус орталығының мақсаттары мен міндеттерін орындауды қамтамасыз ететін іс-шараларды орындауға Орхус орталығының бухгалтерлік есептілігін жүргізуді, басқа заңды тұлғалармен шарттар жасасуды қамтитын осы Меморандумның мақсаттарына, міндеттері мен қағидаттарына сәйкес Орхус орталығының қызметін ұйымдастыру;

Павлодар қаласындағы Орхус орталығының қызметкерлеріне және Әкімдік өкілдеріне арналған тренингтер;

Орхус орталығының қызметі шеңберінде Орхус конвенциясының нормалары мен ережелерін қолдану бойынша консультациялар;

Павлодар облысындағы қоршаған ортаның жай-күйі мәселелерін қозғайтын әртүрлі деңгейдегі мемлекеттік бағдарламаларды әзірлеу және бағалау процесіне жұртшылықты тиімді тарта отырып, Орхус орталығының жұмысына жәрдемдесу.

8. Келіспеушіліктерді реттеу

Министрлік, Әкімдік және «ЭКОМ» ҚБ арасында жасалған осы Меморандумның орындалуына байланысты туындайтын кез келген даулы мәселе, келіспеушілік немесе талап Тараптар арасында келіссөздер жүргізу жолымен реттелуге жатады.

9. Заңды күшіне ену, бұзу және өзгерістер енгізу

Осы Меморандум барлық Тараптар қол қойған кезде заңды күшіне енеді және Тараптардың бірі 30 күнтізбелік күн бұрын жазбаша хабарлама арқылы мерзімінен бұрын бұзу туралы шешім қабылдаған не осы Меморандум ережелерінің толық немесе ішінара бұзылуы себебінен барлық Тараптардың шешімі бойынша дереу бұзу жағдайын қоспағанда, осы Меморандумда көзделген міндеттемелерді орындағанға дейін қолданылады.

Осы Меморандум орыс тілінде үш данада және қазақ тілінде үш данада жасалды.

Қол қойылды:

Қазақстан Республикасының экология, геология және табиғи ресурстар вице-министрі	Павлодар облысы әкімінің орынбасары	«ЭКОМ» ҚБ төрағасы
_____	_____	_____
З. Сүлейменова	М. Өтешов	С. Могилюк

Күні: _____